

**VALTIOVARAINVALIOKUNNAN
LAUSUNTO 20/2005 vp**

Valtioneuvoston kirjelmä ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi palveluista sisämarkkinoilla

Suurelle valiokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunnan suuri valiokunta on 3 päivänä kesäkuuta 2005 lähettänyt valtioneuvoston kirjelmän (jatkokirjelmän 2. KTM 01.06.2005) ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi palveluista sisämarkkinoilla (U 31/2004 vp) valtiovarainvaliokuntaan mahdollisia toimenpiteitä varten.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina
- ylitarkastaja Satu Mäkynen ja projektijohtaja Antti Neimala, kauppa- ja teollisuusministeriö.

Kirjallisen lausunnon on toimittanut Elinkeinoelämän keskusliitto.

VALTIONEUVOSTON KIRJELMÄ

Jatkokirjelmä sisältää 29.5.2004 annettua valtioneuvoston kirjelmää täydentävän lisäselvitysmuistion palveludirektiiviehdotuksesta. Lisäselvitysmuistio vastaa suuren valiokunnan lausunossaan SuVL 2/2004 vp esittämiin tiettyihin erityiskysymyksiin. Näitä olivat alkuperämaaperiaatteen sisältö, hyvinvointipalvelujen järjestäminen sekä ehdotuksen taloudelliset vaikutukset. Muistion tarkoituksena on antaa lisäselvitystä päätöksenteon tueksi, ei ottaa kantaa direktiiviehdotuksen määräyksiin.

Palveludirektiiviehdotuksessa alkuperämaaperiaatteen soveltamisala olisi poikkeuksellisen laaja. Soveltamisalan laajuudesta johtuen ehdotukseen on tehty suuri joukko yleisiä, luonteeltaan pysyviä poikkeuksia. Näiden poikkeusten mukaisesti alkuperämaaperiaatetta ei sovelleta postin-, sähkön-, kaasun- tai vedenjakelupalveluihin. Lisäksi alkuperämaaperiaatteen sovelta-

misalan ulkopuolelle jäävät mm. ammattipätevyyteen ja lähetettyihin työntekijöihin liittyvät seikat siltä osin kuin niistä on jo säännelty erityisdirektiiveissä. Alkuperämaaperiaatteella ei myöskään puututa sosiaaliturvan määräytymistä koskevaan EY-säätelyyn.

Ehdotuksessa ei käsitellä hyvinvointipalveluja omana kokonaisuutenaan, vaan yhtenä osana palveluita, joilla voi olla myös taloudellinen luonne. Palvelu on luonteeltaan taloudellinen, jos kansallisesti päätetään esimerkiksi jonkin sosiaali- tai terveyspalvelun avaamisesta kilpailulle ja palvelun toteuttajaksi valitaan taho, joka vastaanottaa palvelun tuottamisesta huomattavan vastikkeen. Siihen sovelletaan tällöin direktiiviehdotuksen määräyksiä. Vastaavasti vastikkeettomat, valtion tarjoamat palvelut eivät ole luonteeltaan taloudellisia eivätkä kuulu direktiiviehdotuksen soveltamisalaan. Direktiiviehdot-

tuksen mukaan ainoastaan vastikkeen määrällä on merkitystä määriteltäessä tietyn palvelun vastikkeellisuutta. Sillä, kuka tai ketkä vastikkeen maksavat, ei ole merkitystä.

Lisäselvitysmuistiossa on Valtion taloudelliselta tutkimuskeskukselta (VATT) tilatun asiantuntijalausunnon pohjalta arvioitu jo tehtyjä kansainvälisiä vaikutusarviointoja. VATT on myös arvioinut, miten tehtyjä arvioita voidaan soveltaa Suomen talouteen. Lausunnon mukaan muutosten kokonaistaloudelliset vaikutukset

jäävät Suomessa verrattain vähäisiksi. Valtioneuvosto on pitänyt taloudellisia selvityksiä riittävinä eikä se ole nähnyt tarpeelliseksi käynnistää Suomessa omaa erityistä vaikutusten arviointia.

Nykyisessä direktiiviehdotuksessa on myös selkeä muotoilu, jolla varmistetaan, ettei alkuperämaaperiaatetta sovelleta verotukseen.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Palveludirektiivin taloudellisia vaikutuksia on arvioitu Euroopan komission sekä eräiden kansainvälisten tutkimuslaitosten selvityksissä. Niissä on mm. katsottu, että palveluiden kauppaa rajoittavat tekijät toimivat nykyisellään tullien tavoin ja esteiden poistaminen sisämarkkinoilta hyödyttäisi sekä jäsenvaltioita, kuluttajia että yrityksiä. On myös arvioitu, että palveluiden tarjonnan lisääntyminen toisi EU:n alueelle nettomääräisesti 600 000 uutta työpaikkaa ja että Suomeen syntyisi noin 5 000 uutta työpaikkaa. Palveluiden rajat ylittävä kauppa lisääntyisi arvioiden mukaan koko unionin alueella 15—30 prosenttia. Suomessa palveluiden ulkomaankaupan arvioidaan lisääntyvän noin 17 prosenttia. Muutoksella on katsottu olevan myös positiivisia vaikutuksia innovaatioihin ja tuottavuuteen, koska alan kansainvälistyminen johtaisi parhaiden palvelukäytäntöjen leviämiseen maasta toiseen.

Valtion taloudellinen tutkimuskeskus VATT on todennut, että tehdyissä selvityksissä analysoidaan kattavasti ja asiantuntevasti direktiivin yleisiä vaikutuksia. VATT:n arvion mukaan muutosten kokonaistaloudelliset vaikutukset jäisivät Suomen kohdalla verrattain vähäisiksi, koska palvelualan kaupan esteitä on nykyisel-

läänkin varsin vähän. Myös Suomen palvelusektori on jo valmiiksi varsin avoin.

Koko unionialueen kannalta palveludirektiivin voimaan saattaminen olisi tärkeää, sillä sen arvioidaan tehostavan sisämarkkinoita, parantavan tuottavuutta ja edesauttavan siten Lissabonin tavoitteiden saavuttamista. Asian käsittely unionitasolla on kuitenkin hidastunut, eikä nopeaa ratkaisua ole odotettavissa.

Valiokunnalla ei ole huomautettavaa taloudellisista vaikutuksista tehtyjen selvitysten suhteen, eikä se valtioneuvoston tapaan näe tässä vaiheessa tarvetta lisäselvityksille.

Valiokunta on käsitellyt palveludirektiiviä aiemmin siltä osin kuin on ollut kysymys verotuksen ja palveludirektiivin välisestä yhteydestä. (VaVL 13/2005 vp). Valiokunta pitää edelleen tärkeänä, että asian käsittelyn edetessä seurataan, mitä välillisiä vaikutuksia palveludirektiivillä voi olla verojärjestelmään.

Lausunto

Lausuntonaan valtiovainvaliokunta ilmoittaa,

että valiokunnalla ei ole tässä vaiheessa huomautettavaa valtioneuvoston esittämään taloudellisia vaikutuksia koskevaan lisäselvitykseen.

Helsingissä 15 päivänä kesäkuuta 2005

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Olavi Ala-Nissilä /kesk	Kimmo Sasi /kok
vpj.	Matti Ahde /sd	Anni Sinnemäki /vihr
jäs.	Christina Gestrin /r	Kari Uotila /vas
	Kyösti Karjula /kesk	Jukka Vihriälä /kesk
	Jari Koskinen /kok	vjäs. Susanna Huovinen /sd
	Pekka Kuosmanen /kok	Bjarne Kallis /kd
	Reijo Laitinen /sd	Esko Kiviranta /kesk
	Maija-Liisa Lindqvist /kesk	Mikko Kuoppa /vas
	Pirkko Peltomo /sd	Olli Nepponen /kok.
	Virpa Puisto /sd	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Hellevi Ikävalko.